

Izhaja ob 4 zjutraj.

Stane celoletno . . . 240 K

mesečno 20 .

za inozemstvo . . . 600 .

Oglaš za vsak mm višine

stolpca (58 mm) . . 4 K

mali oglaš do 30 mm

stolpca (58 mm) . . 1 .

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16A

Telefon št. 72.

Upravišтво:

Prisernova ulica št. 4

Telefon št. 36.

Račun kr. poš. ček. urada

šte. 11.842.

Ljubljana, 18. februarja.

Iz tujnih prihaja klic, ki bo v sree. Klic obupa in trpke resignacije. V tujih mestih se plazijo okoli naših sinov lakota, jim trga iz srca in duše lepe misli, ponos in ljubezen in jim vlije v dušo in misli obup, jezo in gnjev. Okoli naše mladine hodijo zlobni ljudje in ji šepetajo: «Glej, domovina Te je zapustila, kaj hraniš zanj? zaklade volje in hotenja ustvarjanja!»

Naša mladina se potaplja v črnih mislih, tone v prepad, iz katerega ni izhoda.

Domovina gleda brezčutno, kakor bi bila zakopana v debele, neprodne plasti gnusnega materializma. V naših dneh pozablja na rod bodočnosti, pozablja na one, ki so poklicani s svežimi silami nadaljevati delo za slavo in veličino naroda in njegove države, z večimi uspehi, nego jih more doseči sedanja izmučena generacija.

Dobili smo pismo prof. Murka iz Prage in dopise iz visokošolskih krogov samih. Ti dopisi so nam glasn memento, da naj popravi domovina veliko krivico, ki se godi našim dijakom.

Naši dunajski in praški medicinci bodo morali prekiniti študije, ker so dosedanje piete podpore izostale, dvig češke valute je nagnal naše praško dijaštvo sredi šolskega leta ali domov, ali na Poljsko, pomanjkanje trpijo naši študentje povsod in neizrečna beda je zavlada med njimi. Brezsrčno lahkomišelnost vprašuje filiste, zakaj da so šli naši študenti v tujino, da tam gladijejo, ko imamo visokih šol doma na pretek. Odgovor ni težak. Ogromna večina naših v tujini se nahaja pri dijakih naših iz strok, ki jim domače univerze, še nepopolne v svoji organizaciji, ne morejo dati dovršene izobrazbe: medicinci v zadnjih letnikih, tehnični pred inženerskimi izpiti, dijaki specialnih šol. Ti morajo biti zunanji, da se brzo posvetijo delu doma, ki čaka na vseh koncih in krajih sposobnih in pridnih delavcev. Materialno vprašanje našega dijaštva v tujini je socialno in ekonomsko vprašanje naroda in države. Djakom onemogočati dovršitev študija, se pravi nasilno podvezati prtok novih energij v še slabotni organizem naše države. Smrtni greh prvega reda.

Prof. Murko ima prav, ko piše, da ni dobro, nalogati vse dolžnosti državi. Kaj pa naša javnost, Ali zna biti le ogorčena, da država ne da dovolj, sama pa ne spoznava svojih dolžnosti napravi svojemu dijaštvu? Včasih smo postrkovno zbirali za naše akademike in čutili smo, da smo pred svojo bodočnostjo obvezani, položiti svoj prispevek za njihova podpora društva. Danes smo se tudi te skrbi odkrili, naložili je državi, sebi pa pridržali pravico zabavljanja. Toda zavedajmo se, da vpitje in kričanje ne zadušijo glasu naše vesti, ki nam očita veliko krivdo zanemarjanja svoje mladine.

Dijaški problem ni samo materialen. Ima še svoje moralno, državno-politično jedro. Visokošolci, prožeti čiste domovinske ljubezni, najvernejši pristaši enotne države, morajo danes gledati, kako neenako se jim reče kruh. Izgubljajo vero v demokratičnost naše države, v enakopravnost vseh državljanov, ko vidijo, kako so eni deležni podpore, ki jim omogočajo, če ne udobno, pa gotovo dostojno življenje, dočim drugi, predvsem naši slovenski dijaki, ginevajo v bedi in trpljenju. Ali ni razumljivo, da v njih notranjost raste prepričanje, da — enakosti ni, da vlada protekcija in korupcija, da je slovenski dijak izkoriščen, da more biti drugi povišan?

Tam gori v Pragi in na Dunaju in drugod se družita v univerzitetnih dvoranah dva tipa jugoslovanskih dijakov — študentov. Eden blede in vpadel od pomanjkanja, čemer od skrbi in brige, drugi zdrav, vesel, opremljen z vsem, kar nujno potrebuje. Obe ma deli kruh država. In bledemu, lačnemu fantu neprestano buči po glavi vprašanje: zakaj ta kričeča neenakost? Porajajo se misli in nazor, ki ustvarjajo blokaške spomenice. Sinovi ene in iste domovine se zasovražijo v tujini, kakor strupeno zelišče poganja antipatija med njimi, krivi preroki separatizma se veselijo uspehov...

Grdo lažejo tisti, ki tajno in javno hujskajo, da država zlonamerno razlikuje svojo mladino po pokrajinah. Njena krivda ni dolozna. Spoznala je že, da treba izenačiti tudi tu. Prvo konsekvenco tega spoznanja je izvedla s principijelnim sklepom o centralizaciji državnih dijaških podpor, ki je prišla v državnem budžetu za leto 1922, do izraza. Dijaški proračun je dvignjen od 3854 tisoč dinarjev na 21.749 tisoč din., torej za skoraj 18 milijonov dinarjev. Toda ta budžet še ni niti v

Beneš, Pašić in Ninčić se sestanejo v Ljubljani

BEOGRAJSKA KONFERENCA ODGOBENA. — RAZŠIRJENJE MALE ANTANTE.

Beograd, 20. februarja. (Izv.) Pred odhodom kralja Aleksandra v Bukarešto je še v zadnjem hipu obiskal češki poslanik Kalina zunanjega ministra Ninčiča in z njim dalje časa konferiral. Kakor se sedaj doznava, je sporočil gosp. Kalina zunanjemu ministru željo češkega ministrskega predsednika dr. Beneša, da se na povratku iz Pariza in Londona sestane z zunanjim ministrom Ninčičem in po možnosti tudi z ministrskim predsednikom Pašićem. Dogovorjeno je bilo, da se Beneš vrne iz Pariza direktno v Prago, ampak potuje s simplonskim ekspressom preko Ljubljane, kjer se bo sestal z Ninčičem in Pašićem.

Beneš bo poročal o svojih posvetovanjih v Londonu in Parizu. Obenem se bodo vsi trije državniki posvetovali o podrobnostih konference male antante v Beogradu, ki bo bržčas za kratko dobo odgojena. Kakor se zatrjuje, bodo ob tej priliki razpravljali predvsem

tudi o predlogu, sproženem od češke strani, naj se k posvetovanjem v Beogradu pritegnejo tudi nekatere druge države, ki sicer še niso člani male antante, a stoje z njo v prijateljskih odnosih. Predvsem prideta v poštev Poljska in Grška. Obe vladi sta baje že sporočili svojo željo, da se udeležita posvetovanj in nastopita v Genovi skupno z malo antanto.

Sestanek v Ljubljani se bo vršil v nedeljo ali ponedeljek. Zunanji minister Ničič se ga bo udeležil gotovo, najbrže pa tudi Pašić, ako mu bo to le mogoče. Odpotovala bosta v Ljubljano takoj po povratku iz Bukarešte.

Vest o ljubljanskem sestanku je vzbudila v Beogradu veliko senzacijo. Ljubljanskim dogovorom pripisujejo splošno važnost, zlasti z ozirom na možnost razširjenja male antante na Grško in Poljsko še pred sestankom genovske konference.

Radičevci prosijo za pripuščanje v Genovo

ITALIJANSKA VLADA PREDLOŽILA PROŠNJO VRHOVNEMU SVETU

Frankfurt a. M., 20. februarja. (Izv.) Iz Rima doznava «Frankfurter Zeitung», da je včeraj sprejela konzulna peticijo Radičeve stranke, v kateri ta

prosi, naj bi se tudi zastopniki Hrvatke dopustili k sejam genovske konference. Konzulna je odposlala peticijo v odločitev vrhovnemu svetu.

Parlamentarni dogodki v Beogradu

INTERPELAČNA SEJA NARODNE SKUPŠČINE. — SKLEPI MINISTRKEGA SVETA. — RAZPRAVA O ADMINISTRATIVNI RAZDELITVI DRŽAVE.

Beograd, 20. februarja. (Izv.) Današnja sejo skupščine je otvoril predsednik dr. Ribar ob 11. uri. Po poimenemskem čitanju poslancev so se prebrali zapisniki zadnje seje, prošnje in pritožbe poslancev za dopust. Nato je bila prečitana interpelacija poslanca Etbina Kristana na vojne ministra o rangi oficirjev, ki so stopili iz rezervne v aktivno službo, dalje interpelacija posl. Kopača na ministra obračaja o poboljšanju položaja železničarjev in železniškega prometa, poslanca Stejlica na finančnega ministra o odkupu duhana od proizvajalcev in dr. Koruna o regulaciji plač učiteljev na meščanskih šolah.

Predsednik dr. Ribar je predlagal nato kot dnevni red za prihodnjo sejo poročilo finančnega odbora o zakonskem predlogu za dvanajstine za marec in april; predlog je bil sprejet. Prihodnja seja bo jutri dopolnena.

Beograd, 20. februarja. (Izv.) Po seji skupščine se je vršila seja ministrskega sveta, na kateri je bil najprej prečitana ukaz o izročitvi kraljevske oblasti ministrstvu za časa kraljeve odsotnosti v Bukarešti, nakar so bili odobreni razni izredni krediti, in sicer: ministrstvu za javna dela 500.000 dinarjev za most pri Verzeju čez Muro in 1 milijon dinarjev za napravo cest v Dalmaciji; ministrstvu za prosveto 150 tisoč dinarjev za subvencijo splitskemu

gledališču; zunanjemu ministru 50 tisoč dinarjev za priprave za genovsko konferenco in 160.000 dinarjev za popravo navtične šole v Bakru, ki je zagorela. Končno je bil dovoljen prost promet s soljo po onih krajih Srbije, kjer ni večjih prodajalnic monopolne uprave.

Beograd, 20. februarja. (Izv.) Danes je imel pododbor za administrativno razdelitev države dve seji. Na dopoldanski seji je razpravljalo o razdelitvi države v oblasti v specialni debati. Naglašalo se je, da je v interesu dela potrebno, da se razni spreminjevalni predlogi ne spravljajo v javnost in je bila zato seja proglašena za tajno. Pričakovati je, da bo razprava končana v roku 10 dni, ki ga je pododboru določil plenum zakonodajnega odbora. Popoldne je pododbor razpravljalo o oblikah Beograd, Bačka in Potisje. Odklonjen je bil predlog poslanca Šečerova, da bi se osnovala posebna subotička oblast. Beograjska oblast se bo imenovala «podonavska». Na periferiji ji bosta odvzeta še dva srez, ki se priključita potiški oblasti. Sklenjeno je, da ob oblasti, ki jo bo tvorilo mesto Beograd, ne priključijo nobene okoliških vasi, ampak samo Zemun. O tem se bo pa razpravljalo še v plenarni seji odbora. Nato je bila seja zaključena in prihodnja napovedana za jutri dopoldne.

ODLOŽENA POGAJANJA Z ITALIJO.

Beograd, 20. februarja. (Izv.) Pogajanja, ki bi se imela pričeti te dni med Italijo in našo državo, so zaradi italijanske ministrske krize preložena na nedoločen čas. Eksperti, ki so bili že poklicani v Beograd, so dobili poziv, da se vrnejo na svoja mesta.

razpravi in državno gospodarstvo sloini na dvanajstinah, vzetih iz lanskega proračuna. Centralizacija podpor in njihovo izenačenje nikomur ne pomaže, če se ne izvrši. Tu leži krivda državne uprave, ki bi morala imeti spoznanja in odločnosti, da sedaj, ko je dijaški problem na kritičnem vrhuncu, izpelje načelo izenačenja štipendij s primerom kreditnim pooblastilom že pri dvanajstinah za marec in april. Ali ni za nas sramotno, da rešuj tuje, če tudi prijateljske države, naše dijaške pogina, da češka vlada daje posojila in podpore jugoslovanskim dijakom, ker Jugoslavija tu svojo dolžnost pregrešno zanemara?

Kar daste dijaku, daste sebi. Najhuje se maščujejo krivice nad mladino.

Kralj v Bukarešti

Bukarešta, 20. febr. (Izv.) Kralj Aleksander je ob 11. dopoldne prispel v Bukarešto in je bil od rumunske kraljevske rodbine sprejet na kolodvoru.

Pozdrav je bil zelo priročen. Predsednik bukareške občine je nagovoril kralja Aleksandra sledeče: «Srečen sem, da morem v imenu bukareškega prebivalstva pozdraviti junaka, kralja vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev. Prebivalci Bukarešte so srečni da Vas morejo sprejeti. Svoboden sem, Vam ponuditi kruha in solis».

Kralj Aleksander je sprejel kruh in sol, nakar se je vršila revija častnih čot. Potem se je vsa družba podala na dvor. V metropoli se je vršila svečana služba božja, ki se jo je udeležila vsa kraljeva rodbina in se potem odpeljala v vilo Cotocali, kjer se je ob 17. uri izvršila svečana zaroka. Ceremoni so prisostvovali ministrski predsednik Pašić, zunanji minister Ninčič, vsa rumunska vlada, člani parlamenta in drugi ugledni politiki. ter vsi bivši ministri. Zvečer je bila v zunanjem ministruju prirejana večerja. Vse mesto je o priliki svečane zaroke kralja Aleksandra s princeso Marijo svečano okrašeno.

Odgoditev genovske konference neizogibna

VPRAŠANJE NEMŠKIH REPARACIJ. — ANGLEŠKA ZASTOPNIKA.

London, 20. febr. (Izv.) Zaradi italijanske kabinetne krize je odgoditev genovske konference postala neizogibna. Vendar pa bo preložena samo za kratek čas, ker zahteva vedno naraščajoča brezposelnost v Angliji nujnih odredb, ki jih je mogoče doseči le potem mednarodne konference.

Takoj na prvi seji strokovnjakov se je pokazalo, da se bo genovska konferenca morala baviti z nemškim problemom, sicer ne bo imela nobenega uspeha. Evropa je podobna bolniku z rano in ta rana, ki se mora izlečiti, je gospodarski položaj Nemčije. Do tega prepričanja pri-

hajajo polagoma tudi francoski finančni krogi, ker Nemčija s svojimi neurejenimi financami močno ogroža vso Evropo.

Angleška vlada je v soboto poslala francoski vladi odgovor na Poincaréjeve predloge glede zavzetja skupnega stališča napram zahtevi Nemčije po moratoriju. Angleško zunanje ministrstvo je privolilo, da se odgovor angleške vlade z malimi pridržki po francoski vladi predloži reparacijski komisiji.

Obenem je angleška vlada sporočila v Rim, da jo bosta na genovski konferenci oficijelno zastopala Lloyd George in lord Curzon.

Odgoditev inozemskih plačil

ZAKONSKI NAČRT PREDLOŽEN NARODNI SKUPŠČINI.

Beograd, 20. febr. (Izv.) Danes je prejelo predsedstvo narodne skupščine vladni predlog zakona o odložitvi plačil v inozemstvo za valute, ki so po dnevnem kurzu večje od dinarja. Najdalj 15 dni potem, ko stopi zakon v veljavo, morajo trgovci potom trgovsko-obrtniških zbornic ali svojih združenj javiti, ali zahtevajo za sebe odložitve plačila. Posebna komisija, obstoječa iz petih članov, bo potem ugotovila, ali je odložitve plačila v zvezi z naglim padanjem dinarja ali ne. Kjer bo ugotovljeno, da je nemogućnost plačevanja povzročil padec dinarja, se bo trgovsko sodišče naprosilo, da dovoli odgoditev plačila. V tem slučaju bo moral potem trgovec deponirati

celo vsoto v dinarjih pri upravi fondov.

Tu je valute se računajo pri tem sledeče: 100 lir 150 dinarjev, 100 franc. 260 dinarjev, 100 švic. frankov 675 dinarjev, 100 Kč 60 dinarjev, 100 španskih peset 50 dinarjev, dolar 37 dinarjev, nizozemski goldinar 12 in pol dinarja. Uprava fondov bo sama kupovala tuje valute, ki jih bodo dolžniki morali odplačevati vsakih 6 mesecev skozi dve leti. Ako bi naša valuta še dalje padala, potem bodo morali trgovci v 15 dneh deponirati dovolj dinarjev za pokritje kupovanja novih deviz. Uprava fondov bo plačevala 5 odst. na račun obresti za vplačane vsote.

Razprava proti atentatorjem končana

Razsodba se razglasi v četrtek.

Beograd, 20. februarja. (Izv.) Danes je bila končana razprava proti vidovdanskim atentatorjem. Kot zadnji sta govorili Julka Vranka in Milena Orosz, ki ste ostali pri svojih dosedanjih izpovedbah. Sava Nikolić je naglašal, da ga sodišče, ki je pod vplivom sedanjega režima, sicer lahko obsodi, vendar pa bo ostal vkljub temu še nadalje komunist, vsled česar mu je predsednik odvzel besedo. Razsodba bo proglašena v četrtek.

IZ DEMOKRATSKEGA KLUBA.

Beograd, 20. febr. (Izv.) Danes popoldne je imel demokratski klub ob 5. do 8. ure sejo, na kateri je razpravljalo o zakonu o budžetskimi dvanajstinah. Po daljši razpravi je klub sklenil, da bo glasoval za dvanajstine. Po predlogu predsednika g. Davidovića, ki je popolnoma ozdravel in burno pozdravljen danes prvič prišel v klub, je bilo sklenjeno, da se pozovejo vsi strankini odbori, naj izkupiše demokratskih znakov naložijo v akciji «Demokracije d. d.».

Pred sejo kluba so imeli demokratski poslanci iz Hrvatske in Slavonije v kabinetu skupščinskega predsednika dr. Ribarja posvetovanje glede vladnega načrta o administrativni razdelitvi, v kolikor se tiče Hrvatske in Slavonije. Jutri se to posvetovanje nadaljuje.

IMUNITETNI ODBOR.

Beograd, 20. februarja. (Izv.) Na seji verifikacijskega odbora je bilo sklenjeno, da more poslanec dr. Hohnjec še vnaprej izvrševati profesorsko službo. Vprašanje, ali morejo poslanci sprejeti mesta javnih notarjev, je bilo odgojeno. Nato se je razpravljalo o izpolnitvi izpraznjenega poslanskega mesta v volilnem okraju Maribor-Celje, ki ga zahtevajo zasle socialni demokrati.

RAZREŠENI MINISTRI NA RAZPOLOŽENJU.

Beograd, 20. februarja. (Izv.) Pred svojim odhodom v Bukarešto je kralj podpisal ukaz, s katerim se razrešijo sledeči ministri na razpoložanju: Milan Kapetanović, Juraj Blankini, Viljem Bukšeg, dr. Albert Kramar, dr. Gjuro Surmin, dr. Kovačević in Anton Kristan.

POVRATEK FRANCOSKIH DELEGATOV IZ WASHINGTONA.

Pariz, 20. februarja. (Izv.) Francoski delegati na washingtonski konferenci so nočjo dospeli v Le Havre in se takoj odpeljali proti Parizu.

AVSTRIJSKO-MADŽARSKI DOGOVOR.

Budimpešta, 20. februarja. (Izv.) Med Avstrijo in Madžarsko sklenjeni in ratificirani gospodarski dogovor stopi s 1. marcem v veljavo.

Egipt svobodna država

London, 20. februarja. (Izv.) V sredo bo lord Allenby zapustil London in odpotoval v Kairo, da ponese egiptskemu sultanu pismo angleške vlade nastopne vsebine: Angleška vlada, ki je svoje čase vpostavila protektorat nad Egiptom, doznava, da želi prebivalstvo Egipta, da se protektorat Anglije nad njegovo domovino ukine. Angleška vlada se tej želji ljudstva noče protiviti in smatra odeslej Egipt za neodvisno državo, in to brez obveznosti in pogojev. Servat paša lahko takoj skliče zakonodajno skupščino in sestavi vlado. Šele tedaj, ko bo nova vlada sestavljena, se želi Anglija pogajati z novo egiptsko vlado glede vprašanja varnosti Sueškega prekopa, če bi bil ta ogrožen po kaki tretji državi.

Francija ščiti Turčijo

Pariz, 20. febr. (Izv.) «Tmepes» piše: «Angleška vlada si predstavlja sporazumi z Francijo glede Orienta za lažji, kakor ga Francija smatra, da se Turčiji ne sme vzeti vojska, dokler obstoji ta tudi v Rusiji. Dalje Francija ne bo pristala na to, da se Grčija razširi do Marmarskega morja. Francija odklanja vsak pritisk na Turčijo in bo nastopila za to, da se Grki sploh umaknejo iz Male Azije».

POLOŽAJ V INDIJI.

London, 20. februarja. (Izv.) Položaj v Indiji je še vedno kritičen. Poveljniki angleške vojske v Indiji, general Hawlinson, je izjavil angleškim novinarjem, da bi bilo potrebno za udušenje vstaje v Indiji najmanj 130.000 mož angleške vojske.

RUSKA KALVARIJA.

Pariz, 20. februarja. (Izv.) Fritjof Nansen je poročal v Trocaderu o svojem potovanju po gladujočih pokrajinah Rusije in je podal naravnost pretresljivo sliko o pljenju nesrečnega prebivalstva. Na tisoče in tisoče otrok je obsojenih na smrt. Naglašal pa je, da zadostuje samo 55 francoskih frankov, da se vzdrži en otrok do poletja in pozival na čim hitrejšo in čim izdatnejšo pomoč.

Moskva, 20. februarja. (Izv.) Na Krimu strda 300.000 odraslih in 130.000 otrok. Kmetje drve trumoma v mesta. Po cestah v Sevastopolu in Simferopolu leže kupi mrličev. V sarkofagih guberniji umira 25 odstotkov prebivalstva. Otroci so brezposelno obsojeni na smrt.

ŽELEZNIŠKE OMEJITVE V AVSTRIJI.

Dunaj, 20. januarja. (Izv.) Vsled pomanjkanja premoga in lokomotiv se s četrtnom, 23. t. m., ukine brzovlačni železniški promet Dunaj-Salzburg, Dunaj-Praga ter se omeji promet D-brzovlakov Dunaj-Ostende preko Nürnbergga. Izostali bodo tudi vsi brzovlakci Dunaj-Budimpešta.

Klerikalci in ljudska kuhinja v Ljubljani

Včerajšnji »Novi čas« skuša zagovarjati ponorečen predlog občinske koalicije zaradi zgradbe 12milijonske palače. Da bi blamažo zakrili, razkida na dolgo pomen ljudske kuhinje za Ljubljano. Konstatirano, da niti »Novi čas«, niti občinska koalicija ni navedla v tem oziru konkretnih argumentov in morda statistike, s katero bi se taka potreba ne le teoretično, marveč tudi praktično potrdila. V ostalem nihče ne dvomi, da je v Ljubljani ljudska kuhinja res potrebna, toda ne velika centralna, temveč večje število manjših ljudskih kuhinj. Le mislimo praktično! V Ljubljani je že sedaj več ljudskih in dijaških kuhinj, ki v okviru danih materialnih možnosti, dobro poslujejo. Ako bi mesina občina obstoječe ljudske kuhinje boljše podprla, bi se lahko tamkaj prebrinilo še mnogo več, morda celo še enkrat več ljudi. Ako bi pa obstoječe ljudske in dijaške kuhinje še ne zadostovale, naj bi občina odprla še v svoji reziži nekaj ljudskih kuhinj, n. pr. v mestni ubožnici v Vodmatu, kjer so na razpolago velike obednice in tudi velika kuhinja. V šentjakobskem okraju in v Šiški bi se gotovo dobil v ta namen primeren prostor. Taka decentralizacija je edino pametna. Ali bodo delavci iz Spodnje ali celo iz Zgornje Šiške hodili opoldne v ljudsko kuhinjo na Vodnikov trg?

Lahkomiselnost v javnost vržena ideja velike centralne kuhinje je v ostalem samo za to, da se ljudem »izbrišejo oči«. Ako bi temu ne bilo tako, bi koalicija tako mačevsko ne podpirala že obstoječih ljudskih in dijaških kuhinj in se pri njih ne izgovarjala na slabe finance. Tudi bi morala koalicija za ljudske kuhinje sedaj in takoj kaj storiti, ko je potreba in beda največja. Kaj pomaga stradajočim, da jim magistratni socialisti obeh obojato palačo, ki bo zgrajena še-le čez leta! Zidanje palače za ljudsko kuhinjo je frivolnost, kakršne v Ljubljani še nismo videli. Če debeli gospod župnik obeta treščim nagrado v večnem življenju, je to sicer lepa stvar, toda praznega želodca s tem ne nasitijo in proti draginji in bedi se ne boriš, če gradiš palačo, da boš o svetem Nikoliju v njih odprli ljudske kuhinje.

Krščanski socialisti, ki imajo vedno na jeziku pesem o rodbinski sreči, propagirajo v svojem listu tudi misel, da naj ljudje opuste gospodinstvo in naj zaje-majo iz centralne kuhinje. Ako je kje po-trata z močmi in sredstvi, potem je to pri gospodih kanonikih, ki si vzdržujejo vsak svoje gospodinstvo s kuharicami in drugo služinčadjo. Škofijski ordinarijat bi že zdavnaj lahko organiziral skupno menzo za te gospode. Namesto, da bi se klerikalni socialisti ogreli za to zahtevo, gonijo oženjene ljudi, starše in otroke v ljudsko kuhinjo. To je tudi z ekonomističnega stališča povsem pogrešno. Z malimi izjemami lahko trdimo, da je domača kuhinja vedno cenejša (in seveda ljudem ljubša) kot pa vsaka ljudska kuhinja. Ako naj se ljudska kuhinja vzdržuje sama brez velikanskih javnih prispevkov za hrano in povrh še amortizira svoj del na palači, potem mora propasti.

Članek v »Novem času« o ljudski kuhinji dokazuje, da se občinska večina peča s stvarmi, ki jih ne razume. Morda so občinski socialisti kaj lepega o socializmu čitali v knjigah, prakse pa, kakor so pokazali, ne poznajo. Ljubljancem naj jim bo za poskusnega zajca. V ostalem jim pri celi akciji gre za povsem druge cilje. Za njihove eksperimente pa danes ni niti časa niti denarja.

Protidraginjski shod v Ljubljani

V nedeljo dopoldne se je vršil v hotelu »Union« v Ljubljani shod, ki ga je sklicalo zastopstvo 22 strokovnih organizacij z namenom, da njihovi člani solidarno protestirajo proti draginji. Zelo pereče in važno vprašanje je napotilo zborovalno dvorano do zadnjega kotička. Bili so prisotni ljudje raznih stanov ter pristajali vseh strank. Tudi žensk je bilo precej.

Shodu je predsedoval vojni invalid g. Meznarič, govorili pa so: bivši poslanec Bernot v imenu društva javnih nameščencev Rostan, za privatne nameščence Strobi, za SJZ njen predsednik Beltram, za koalirane železničarje Korošec, za strokovne komisije Svetke, za nar. soc. zvezo Juvan, za »Udruženje igralcev« g. Juvanova, za komuniste pa Makuc.

Dočim so se vsi govorniki ravneli po dogovoru, da naj bo shod nestranski in nepolitičen izraz gospodarskega in socialnega protesta proti draginji, ter svoja izvajanja v tem zmislu uravnavali, sta krščanski boljševik Beltram in komunist Makuc porabila priliko, da sta skočila koaliranemu akcijskemu odboru strokovnih organizacij v hrbet ter zanesla svoja izvajanja na politično polje. Prvi je uganjal demagogijo z vojnimi dobičkarji, drugi pa s protikomunistično obznanom. Namesto, da bi shod končal v najlepši harmoniji, se je na koncu konca nehal z burimi spopadi med narodnimi socialisti in socialnimi demokrati na eni ter klerikalci in komunisti na drugi strani. Razdor je postal celo tako velik, da očitalo sedaj klerikalci drugim sotrudnikom pri shodu, da so »izdajali delavskih in ljudskih koristi«. V »Novem času« pa piše predsednik klerikalne opozicije JSZ k včerajšnjemu shodu: »Kakor se vidi, imajo verižniki in vojni dobičkarji, ki so danes v naši državi tisti element, ki je vse današnje polomije in draginje kriv, najboljše oporo in zaščito v nekaterih socialnodemokratskih, narodnosocialističnih in zvezarskih voditeljih. Kdor ima količkar čuta za politično dostojnost in poštenost — pa naj bo pristajal tudi SLS — mora z gnusom čitati ta izbruh klerikalno-komunistične nezvestobe in zavratnosti.

Ker ogromna večina udeležencev shoda, ki je prišla na shod, da protestira proti draginji, ni razumela klerikalno-komunističnega manevra, je radikalnejšim govorom boljševikov umemno bolj ploskala kot pa ostalim govornikom, ki so se ravneli po dogovorjenem programu. Navzlic temu je shod končal brez večjega incidenta ter sprejel več resolucij proti draginji, s katerimi se bomo še podrobneje pečali.

Shod SKS v Sl. Bistrici

Slov. Bistrica, 20. februarja.

Klerikalna blamaža.

Včeraj se je vršil v hotelu »Beograd« v Slov. Bistrici shod SKS, ki je prav dobro uspel in se spremenil v veliko blamažo klerikalcev. Ti so se namreč namenili, da hočejo shod razbiti in so aranžirali pod vodstvom mariborskih komandantov urednika »Straža« Goloba in strankinega tajnika Črila, pravecat juriš. Spravili so na shod toliko svojih ljudi, da so imeli skoro polovico navzočih. Seveda so zahtevali zase predsednika, čemur pa so se samostojni uprli.

Spor za predsedstvo je trajal med hrupom in vikom cel dve uri, dokler se ni napolnel z veliko zamudo pripe-ljal minister gosp. Pucelj, ki si je na-ređil toliko miru, da je mogel govoriti. V svojih izjavah jih je ostro napadal klerikalce, njihove poslance in njihovo politiko. Odgovarjaje na medklince obeh klerikalnih generalov, je omenjal razne krivične slučaje klerikalne korupcije in s tem tako vplival na navzoče klerikalne pristaje, da sta po-stajala Golob in Čril vedno bolj osam-ljena. In ko je po govorih gg. Dobnik, Mermolje in Drogenika prišla na glasovanje predlagana resolucija, so zanjo glasovali na ogromno jezo g. Goloba tudi skoraj vsi klerikalci.

Na shodu je bilo tudi večje število demokratov, ker se je splošno pričakovalo, da bo odgovarjal gosp. Pucelj na znana Kukovčeva izvajanja. Vseled klerikalnega navala pa do tega ni prišlo.

Dvojno pa je vendarle pokazal shod: da so klerikalci enako zakletli sovragi vsem neklerikalnim strankam in da bodo morale te vsaj v boju proti njim nastopati po enotnem programu; pokazal pa je tudi, da se da proti klerikalcem tudi na kmetih prav uspešno nastopati.

Politične beležke

Shodil dr. Kukovca. V soboto zvečer je priredila demokratska stranka zborovanje v Dravogradu, v nedeljo dopoldne v Slovenjgradu, zvečer pa v Šoštanju. Na vseh treh shodih je poročal minister n. r. dr. Kukovec o političnem položaju in o potrebi koncentracije naprednega življa. Povsod je bila soglasno sprejeta sledeča resolucija: »Zborovalci z veseljem pozdravljajo klic voditelja demokratske

stranke in svojega poslanca dr. Kukovca o nujni potrebi združenja narodnih in naprednih sil in poklanjajo temu pokretu tem večje zaupanje, ker je bil pod istim političnim vodstvom že pred 15 leti izvoljen v tem okraju prvi neodvisni napredni kmečki zastopnik, Vinko Ježovnik. Pričakuje, da se strnejo napredni činitelji z ozirom na velike gospodarske in socialne naloge k uspešnemu delu v samoupravi v enotno organizacijo. Poslancu dr. Kukovcu izrekajo zlasti z ozirom na njegov trud za združenje narodnih in naprednih sil svojo zaupanje. Vseh imenovanih shodov so se udeležili tudi zastopniki nasprotnih strank.

Klerikalci komuniste, ali komunisti klerikalce? Včerajšnji »Novi čas« poroča, da so se na nedeljskem shodu strokovnih organizacij radi tega, ker so krščanski socialisti nastopili skupno s komunisti, pristaši NSS vrgli na predsednika klerikalne JSZ (Jugoslovanske Strojarske Zveze) Fr. Beltrama, ga posovali in zmerjali, češ, da je kršil disciplino itd. Drugi, da so mu očitali katoliški komunizem, da bodo Pollaku, škofu in »farjem« pobrali, naka je — kakor poroča »Novi čas« — Bertram izjavil, »da se to more zgoditi vsakomur, kdor ima preveč«. Kakor je videti, Gosarjev komunizem lepo napreduje. Klerikalci so hoteli komuniste; sedaj bodo pa komunisti klerikalce!

Primorski Slovenci za deželno avtonomijo. »Goriška Straža« je priobčala članek, ki napoveduje odločen boj za ohranitev avtonomije. V deželnih stvareh naj si dežela sama daje zakone. Primorsko ljudstvo je dovolj zrelo za to. V tem soglašajo s Slovenci tudi Furlani. Goriški list izjavlja, da je italijanska »Ljudska stranka« postavila zahtevo, da se deželna avtonomija Goris-ke, Istre in Trsta popolnoma obnovi. Iz članka odseva prepričanje, da bo »Ljudska stranka« podpirala zahtevo po avtonomiji Julijske Benečije.

Fašisti sežgali na Reki jugoslovansko zastavo. Iz Bakra poročajo: V petek okoli petih popoldne so reški fašisti sneli našo državno zastavo na Piazza Dante ter jo potem sežgali. Ko so fašisti vršili to junaško delo, so se navzoči karabinjeri zadovoljno smehljali ter niso storili ničesar, da bi preprečili fašistovsko provokacijo.

Italijanski glasovi za zblžanje z malo antanto. Rimski »Tempo« pred-baciva italijanski vladi, da je zavzela povsem napačno stališče napram mali antanti, ko je stalno podpirala Ma-džarsko, ki je glavni nasprotnik slo-vanskemu edinstvu. »Tempo« izvaja dalje: »Italija bi morala biti pokrovit-eljica male antante in bi morala za-jamčiti poedinim državam svojo pomoč v slučaju kaknega napada od tuje strani. Na malo antanto je treba gledati z drugimi očmi, kajti ona obojota in je sposobna živeti. Ako si pridobi Ita-lija zopet stare simpatije v Pragi, bo lahko dosegla sporazum tudi z Beo-gradam.« — V eličnem tonu pišejo tudi drugi listi. Italijanom se že od-pirajo oči!

Kazen obrekovalcu. Apelacijsko sodišče v Beogradu je soglasno odob-rilo razsodbo beograjskega prvostepene-ga sodišča, ki je obsodilo uradnika železniške direkcije Stevana Pavlovi-ča na 6 mesecev težke ječe, ker je v beograjskem »Balkanu« priobčil znane podne napade na ministra prosvete Pribečevića, a pred sodiščem ni mogel doprinesti niti v eni točki dokaza res-nice. Te podne napade so priobčevali po »Balkanu« tudi »Slovenec«, »Novi čas«, »Straža« in enaki dostojni listi. Iz strahu pred sodnijo so jih pozneje vsi preklicali. So imeli pač dober nos, a obrekovali so in obrekujejo naprej; glej slučaj Hereigonja!

Demonstracija makedonstvujočih. Povodom pogreba znanega makedon-skega komite Hrista Matova, ki je bil eden izmed čefov revolucionarne ma-kedonske organizacije, so sofijski ma-kedonstvujoči priredili veliko demon-stracijo za Makedonijo. Vsi Makedonci so morali k pogrebu, ki ga je vodil bivši skoplanski eksarhijski metropol-it Teodosije. Po pogrebu so priredili po mestu obhod, a vlada ni storila ni-česar, da prepreči te demonstracije, čeprav so bile naperjene naravnost proti naši državi!

Po svefu

Ljenin za razorožitev — Trocki proti. »Berlinske Tidende« poročajo iz Helsinkforsa, da je stavil Ljenin moskov-skemu centralnemu sovjetu predlog, da se sovjetska vojska zmanjša za polovico in to vsled prehranjevalnih težkoč pa tudi vsled pomožne akcije Amerike, ki je sta-vila kot pogoj za nadaljevanje svojega pomožnega dela znižanje ruske vojske. Trocki se je temu odločno uprl in predlog je z veliko večino propadel.

Prvi nemški potniški parobrod na potu v Ameriko. Te dni je odpoto-val iz Bremena parobrod »Selditz« v Ameriko. S tem je po šletni pavzi zopet odprtoren redni osebni in tovarni promet med Nemčijo in Ameriko. Parobrodi od-hajajo vsaki 14 dni. Vsled železniškega štrajka je bilo na prvem parobrodu samo 120 potnikov.

Prosveta

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE.

Drama.

Torek, 21. febr.: Zaprtlo.
Sreda, 22. febr.: »Hamlet«. D.
Četrtek, 23. febr.: »Svet«. Izv.
Petek, 24. febr.: »Prekrasne Sabinke«. B.
Sobota, 25. febr.: Dramska predstava v opernem gledališču. Dramsko gledališče zaprtlo.
Nedelja, 26. febr.: Popoldne ob 3. »Prekrasne Sabinke«. Izv. — Zvečer ob 8. »Hamlet«. Izv.
Ponedeljek, 27. febr.: »Svet«. C.
Torek, 28. febr.: Zaprtlo.

Opera.

Torek, 21. febr.: »Butterfly«. A.
Sreda, 22. febr.: »Cavaleria rusticana«. »Plesna legenda«. A.
Četrtek, 23. febr.: »Trubadur«. E.
Petek, 24. febr.: Zaprtlo.
Sobota, 25. febr.: »Zlahtni meščan«. Slav-nostna predstava. Izv. — Proslava 300-letnice Molièreovega rojstva.
Nedelja, 26. febr.: »Butterfly«. Izv.
Ponedeljek, 27. febr.: Zaprtlo.
Torek, 28. febr.: Popoldne ob 3. »Proda-na nevesta«. Izv.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE.

Repertoar za prihodnje dni se spremeni sledeče:

Torek, 21. febr.: »Pičkar«.
Sreda, 22. febr.: »Dedič velikega časa«. Red C.
Četrtek, 23. febr.: »Razkoinikov«, premie-lera A.
Sobota, 25. febr.: »Sovražnik ljudstva«. B.
Nedelja, 26. febr.: Ob pol 15. »Dedič ve-likega časa«, otroška predstava. Ob 20. »Poljska krlj«. Izv.

Francoski pisatelj André Lichtenberger je v nedeljo dne 19. t. m. predaval v Ljubljani v veliki dvorani vseučilišča, ki je bila čisto zasedena, o temi »Francoska družina in žena«. Predavatelj je pred-stavil občinstvu pesnik Oton Zupancič. Radovedni smo bili, kaj nam bo Francoz povedal o francoski ženi in o rodbinskih odnosih v Franciji. In povedal nam je, da bi bilo absolutno napačno, če bi si hoteli ustvariti sliko francoske matere in žene iz tipov v francoski literaturi, ki so ponajvečkrat nemoralni ali celo perversni, ker je hotel pisatelj pač ustvariti nekaj novega. Maupassant, Zola, Riche so delali tako in vsi moderni dramatikl nam ka-žejo v dramah, ki obravnavajo probleme zakona »v treh«, iluzorne tipe, ne pa fran-coske žene, ki je poštena ženska, vrla, sproga in dobra mati. Lichtenberger je nastopil zoper trditve, da bi francosko ljudstvo propadalo in je dokazoval, da je padanje števila porodov le začasno. Go-vorniku se je zahvalil pesnik Zupancič. V soboto zvečer je bil francoski pisatelj po-važljen na večerjo, katere so se udeležili zastopniki naše literature. V nedeljo zve-čer se je pa odpeljal v Pariz.

Gledališki list. Ker je uprava »Narodnega gledališča« nehala izdajati »Gle-dališki list«, je »Udruženje gledaliških igralcev« sklenilo na svoji seji, ta prak-tični in priljubljeni list izdajati še nadalje. List bo tudi vnaprej prinašal vzpored re-perioirja, razlage k operam in deloma dramam ter sploh obdržal smer informa-tivnega značaja. Ker je list vsled deficita prenehal, se je zdaj cena zvišala od 2 Din na 2.50 Din. Rokopisi naj se pošiljajo uredništvu »Udruženja gledaliških igral-cev« v Ljubljani.

iz ljubljanske gledališke pisarne. Za-radil nenadnih zaprek ne pojo danes, v torek, v operi Puccinijeve opere »Mada-me Butterfly«, temveč Viljema Kienzla »Evangeljnika« za red A.

Sokolski vestnik

Vsa sokolska društva opozarjamo na razglas delegacije ministrstva financ v Ljubljani o pobiranju takse na vstopnice pri raznih sokolskih prireditvah, ki je objavljen v »Uradnem listu« št. 13 z dne 13. februarja 1922 na strani 115. Zahteva je važna za vsa društva, da ne bo potem nepotrebnih pritožb.

Telovadišče ob I. jugoslovanskem vse-sokolskem zletu. Telovadišče, katerega načrt je bil prijavljen v Slovenskem Vest-niku bo prirečeno na ljubljanskem polju ti-koma za glavnim kolodvorom, oziroma ob Linhartovi ulici. Načrti za telovadiš-če so razen nekaterih malenkosti izde-lani, in se prične kakor hitro bodo raz-mere dopuščale v gradnjo telovadišča. Na telovadišču bodo 4 tribune, gaderobe za člane in članice in drugi potrebni prostori; zletna pisarna, rešilna postaja, pošta, trgovina, buffettj itd. Ves kom-pleks meri 78.000 kvadratnih metrov. Te-lovadišče v ožjem pomenu meri 152 proti 104,5 to je 15.900 kvadratnih metrov. V tej ploščini ni vštet 10 m oziroma 15 m širok pas za telovadno orodje in tekališ-če, ki bo objemal telovadišče. Vrhutega bo ob telovadišču 12 m široka pasaja, ki bo vezala 4 vhode na telovadišče. Na zapadni strani je situirana glavna (reprezentativna) tribuna z ložami in sedeži in v mostičem za načelnika. Ta tribuna bo dolga 170 m in 17 m široka. Pred tribuno bodo stojišča, dohod na glavno tribuno s slavnostno ceste, ki bo neposredno za to tribuno in bo spajala oba glavna vhoda na zapadni strani. Pod glavno tribuno in nasproti njej vzdolž ob slavnostni cesti so mišljeni prostori za pošto, prodajalnice itd. Nasproti glavni tribuni je projek-tirana enako dolga članska tribuna s sto-jišči in sedeži. Zadaj pod to tribuno so gaderobe za članice in prostor za zbirališče in nastop 4000 članov. Ob obeh koncih telovadišča sta severna in južna tri-buna za sešleže. Vsaka bo približno 155 metrov dolga. Zadaj pod tema tribunama so gaderobe za člane in prostor za zbirališče in nastop članov k prostim vajam. Vsa dela stavbe telovadišča vodi stav-beni odsek, ki mu načeluje inž. Igo Štem-bor. Vse prostor dobi krasno arhitektu-ro, ki jo izdela arhitekt Joža Jelenc. S telovadišča je divon pogled na Kamniške planine, na Triglavsko pogorje in na polhograjske dolomite, z juga pa se ozi-ra na naša. Letno čestitljivi grad.

Najstarejši bratje na našem zletu. Na-šega zleta se udeleže bratje, ki so že 60 let člani Sokolskega društva Ljubljana (Narodni dom). Ti bratje Sokoli 60letniki so: Fran Drenik, Peter Grasselli, Alojzij Kajzelj in Rajko Ravnikar, vsi v Ljubljani. Poleg teh 4 bratov se udeleže zleta tudi bratje Sokoli 50letniki, ki jih živi v Ljublj. 13, 1 v Trebnjem. Med njimi mi-nister Ivan Hribar in dr. Ivan Tavčer. Želimo od vsega srca, da se na zletu vi-dimo vsi zdravi in veseli. Vsi tisoči mlaj-ših bratov bodo to staro sokolsko gardo z navdušenjem pozdravljali.

Nabiralne pole so nam vrnila in nabra-ni znesek nakazala sledeča sokolska društva: Krik, 1000 Din, Ravna gora 65,50 Din, Trebnje 110 Din, Dolnja Lendava 167,50 Din. Bratje storite svojo dolžnost. Zlavo!

Sport

Nedeljske sankalne, smuške, skakalne in drsalne tekme so se morale vsled skrajno neugodnega vremena odpovedati. Sankalna in drsalna tekma ne prideta za to sezono več v poštev, pač pa smuška skakalna, ki se je le prelozila.

Smuška skakalna tekma so vrši v petek ob pol dvanajsti uri dopoldne na skakal-nici v Bohinju. Ker so nekateri udele-ženci iz Beograda že v Bohinju, drugim je pa mogoče spetoma k tekmi za jugo-slovansko prvenstvo priti v Bohinju, se je določil ta dan, ker so poznejši termini nezanesljivi. V Bohinju je zapadlo do pol-metra svežega snega, ter bo skakalnica popolnoma pripravljena. Ostali predpisi ostanejo v veljavi. Prijave je nasloviti na Sportno zvezo, Narodni dom.

BRANISLAV NUŠIČ:

Devetstopetnajsto

Tragedija naroda.

V tej polovici septembra so se odigrali na Balkanu dogodki, ki bi lahko izpolnili nekaj zvezkov zgodovine. Kakor hitro je bil vsem jasen neuspeh dardanelske ekspedicije, je Bolgarska takoj zastutila, da je nje hrbet varen ter se odločila, da izstopi iz rezerve, razume se seveda, da se je dobro okoristila pri tem s kratkovidnostjo zavezniške diplomacije, pred katero je do poslednjega trenutka vse prikrivala. Dne 10. septembra mobilizira, a opravičuje pred diplomacijo svoj korak le z raznimi zahtevami za svojo nevtralnost. Kakor hitro so pa zavezniki na račun Srbije pristali na te zahteve, vrže Bolgar-ska mobilizirano vojsko na srbsko mejo in zahtuje zavezniški diplomaciji, da misli udariti na Turčijo. Kot odgovor na to bolgarsko početje, mobilizira Grška dne 15. septembra dogo-vorno s Srbijo, kot njena zaveznica. Kralj Konstantin sprva podpiše ta dekret, uverjen, da bo lahko tisti trenutek, ko bo imel vojsko v svojih rokah, toliko lažje naprtil grškemu narodu svojo politiko, katero mu diktirajo iz Berlina. Venizelos ga prehiti v tem, z dovoljenjem, da se v Solunu izkrcia zavez-niška armada. Kakor gotovo bi bil ta Venizelosos korak koristil le Grški in ne pruskim interesom, stori Konstantin —

ki je zamenjal kmalu potem ulogo nemškega agenta s še sramotnejšo, namreč špijona in izdajalca svoje zemlje — svoj državni puč odstrani Venizelosa ter razžene parlament. Po receptu iz Berlina o značaju mednarodnih ugovorov proglasi on srbsko-grški ugovor neveljavnim in ker se v tej točki ne strinja s svojim primljerom, ga enostavno odpusti.

S tem nastane na Balkanu v trenutku obupna situacija. Koncem septemberskih dni je bila približno sledeča: v Darda-nelah propade zavezniška akcija; na Savi in Donavi je nago-miljena nemška in avstrijska armada, pripravljena, da udari v Srbijo; Bolgarska pošilja svoje mobilizirane polke na srbsko mejo; zavezniške sile pošiljajo svojo vojsko v Solun, da poma-gajo Srbiji; Konstantin Grški izda Srbijo in v tistem hipu se ne nahaja več za hrbtom zavezniške armade prijateljska grška vojska, temveč armada, katere vrhovni poglavar je kronani pruski agent.

»Mi smo v pasti«, je obupno vzklilni neki višji oficir, s katerim sem se v teh časih večkrat shajal, da bi slišal mnenje tako odličnega in razboritega vojaškega starejšine.

Kadar sva se tako razgovarjala, sva vselej bežala pred čumnimi kraji, kjer človek v teh dneh ne more niti govoriti, k meni, da se mu ne pridružila vselej gruča radovednih postopačev, k meni, da se bosta višji oficir ter urednik časopisa kar otovo-rila drug drugega s svežimi novimi vestmi.

Navadno sva se sprehajala v tistem drevoredu na desni obali Vardarja, kjer je velika bolnišnica in podčastniška šola. Tam je bilo tiho in naju ni nihče motil. Le tu pa mi je švignil mimo naju kak umazani skopljanski voz s častnikom, zdra-večim se doma, a zahajajočim v bolnico na previjanje. Srečala sva zdravnika, ki hiti jadrno na svojo službo ali gospo, ki ima dežurno v bolnici. Včasih je pridiral mimo kak avtomobil, prikorščil posamezni pešec, toda v glavnem je bilo v tem drevoredu tiho, in lahko sva se brez nadležnega pozdravljanja razgovarjala o velikih, vsem skupnih skrbih.

Jesen je oglovala drevje in nasula rumeno cvetje v jarek poleg ceste. Običajni prah so zmesili nalivi v testo in posušena trava pokosenih livad se je grmadila na levi in desni v ogrom-nih, umazanih, rumenih kopicah. Le še drevored visokih jablan, ki je nedaleč od pota obrobjal mestni preval, je s svojim temnim zelenjem nekoliko svežil to mrtvo jesen.

»Mi smo v pasti«, je vzklilni podpolkovnik, ko sem mu raz-ložil vse dogodke, ki so se odigrali v teh dneh na Balkanu.

»To se pravi, vi nič več ne dvomite, da nas napade Bol-garska?«

»To je več kakor jasno. Potuhnjeno kakor zver nas napade.«

(Dale prihodnjič.)

Domače vesti

*** Namestnik odstopnih ministrov.** Za čas kraljeve, Pašičeve in Ninčičeve odsotnosti v Bukarešti bo zastopal ministrskega predsednika minister Trifković, zunanje-ga ministra pa Voja Marinković.

*** Z ljubljanske univerze.** Ljubljanska univerza je imela v preteklem zimskem semestru 1255 slušateljev in sicer: ju-ridična fakulteta 399, tehniška 383, filo-zofska 256, teološka 121 in medicinska fakulteta 96 slušateljev. Med temi je bi-lo 37 rednih in 22 izrednih ženskih slušateljev in sicer na filozofski fakulteti 33, na medicinski 13, na juridični 7 in na tehniški 6. Poletni semester traja od 15. februarja do 15. junija. Rok za in-skripcijo je podaljšan do dne 1. marca.

*** Ostavka na državno službo.** Račun-ski asistent pri delegaciji ministrstva fi-nance v Ljubljani Jernej Sturm je podal ostavko na državno službo.

*** Vprašanje beogradskega presbira-ja.** Iz Beograda poročajo, da je v mi-nistrstvu za zunanje zadeve že izdelan popoln načrt glede reorganizacije do-seđanjega presbira, ki pride v delo-krog ministrstva za zunanje zadeve. Ministrski svet bo že v eni prihodnjih sej razpravljal o reorganizacijskem na-črtu. Ministrstvo za zunanje zadeve je na anketo glede organizacije povabilo starejše in izkušene beogradske novi-narje, ki so svetovali marsikatero po-trebno in koristno določbo. — Doseđa-nji šef presbira gospod Pera Taletov je dobil bolniški dopust brez določene-ga roka, — da, kakor zatrjuje „Poli-tika“, za dopust sploh — ni prošil.

*** Zvišanje plače diplomatov.** Finan-čni odbor je sklenil na predlog ministra za zunanje zadeve, da zviša plače na-šim poslanikom v Parizu in Washing-tonu od 4800 na 6000 frankov me-sečno. Minister za zunanje zadeve je utemeljeval ta svoj predlog s tem, da je povedal, da imata bolgarska posla-nika v Parizu in Washingtonu po 12.000, romunska po 15.000, a češko-slovaška po 20.000 frankov mesečne plače.

*** Biskup Dositej v avdienci.** Dne 15. februarja se je v Beogradu vrnil sem-ljaski biskup Dositej, ki se je med drugim udeležil kot zastopnik naše države že-nevskega kongresa za pomoč Rusiji. Bil je skupno s vseučiliškim profesorjem Stanojevičem sprejet od kralja v avdi-jenci.

*** Transzitalni promet Maribor - Ljuto-mer.** Jutri se na progi Maribor - Ljuto-mer zopet odpre transzitalni promet.

*** Akcija za pomoč akademski men-ti na Dunaju.** Udruženje jugoslov-an-skih žena na Dunaju se je obrnilo na narodnega poslanca Pavla Angelića s prošnjo, da prevzame pokroviteljstvo akcije za zbiranje prostovoljnih pri-spevkov za menzo jugoslovanske aka-demске obladine na Dunaju, ki je v veliki stiski za svoj nadaljni obstoj. Gosp. Angelić je sprejel vodstvo pod-porne akcije.

*** Odpovedana dramska predstava v Ljubljani.** V nedeljo zvečer se je imel uprizoriti v ljubljanskem dramskem gledališču „Hamlet“. Hiša je bila razprodana, bilo je tudi mnogo gostov iz dežele! Toda predstava se je morala v zadnjem trenutku zaradi — milo rečeno — brez-obzirnih kapric dveh igralč, ki si zaradi precejšnje razlike v letih nista najbolji prijatelji, odpovedati in občinstvo od-puisti domov. Igralki Ofelije se je namreč zazdelo, da gledališče ni dovolj zakurje-no in ni hotela nastopiti. Komaj so pomi-rili njo, se je razburila igralka kraljice, češ ako je mladi Ofeliji mraz, zakaj bi meni ne bilo — termometer je kazal nor-malno predpisano temperaturo 16° — in zapustila je gledališče. Vse prošnje reži-serja in uprave so ostale brezuspešne, in režiser je moral naglati občinstvo, da se odpoveduje predstava zaradi nenadne obolevosti g. Borštnikove, ker resnice si ni upal povedati. — Tako postopano na-pram publiki je naravnost nedopustno, posebno ako se pomisli, da v nedeljo ob-iskujejo gledališče gosti iz dežele in oni, ki med tednom nimajo časa. In da se zaradi kapric in osebnih antipatij onemo-gel predstava ter s tem občutno oskud-juje gledališče, ki ni finančno trdno, je naravnost norčevanje, ki ga mora biti enkrat za vselej konec.

*** Občinski redar — jubilar.** V Brodu ob Kolpi praznuje te dni 50letnico svoje službe tamonjši občinski nadredar Mar-tin Skender. Po stoletja že hvalovred-no vrši svojo službo. Med občinarji uži-va 70letni mož posebno simpatije. Na čast svojemu jubilarju priredi občina Brod ob Kolpi banket.

*** Županske volitve na Primorskem.** V Vojšnici je bil izvoljen soglasno za župana slovenski narodnjak gosp. Jo-sip Pirč, posestnik in gostilničar.

*** Umri je v Splitu znani veletržec Pe-tar Katalinič** v starosti 78 let. Pokojnik je bil ponovno splitski župan in predse-dnik tamkajšnje trgovske in obrtniške zbornice.

*** Popoldanski čaj na pokr. namestništvu** odpadejo odslej za tekočo zimsko sezono zaradi nenadne smrti brata gospe namestnikove.

*** Golenci za podoficirske šole.** Kakor poroča „Ephos“, bo v pekačijiški podofi-cirski šoli sprejetih letos približno 1000 gojencev.

*** Fašistovski napad.** „Rileš“, poroča iz Sušaka, da je na Sušaku 14 oboroženih fašistov navalilo na naše redarje in enega odvedlo s seboj. Karabinerji so mirno gledali ves prizor in pričeli „uradovati“ šele potem, ko so se fašisti vrnili na Razo

*** Volitev župana v Račjem.** Namesto doseđanjega župana Franca Kobana, ki je bil razrešen županskega mesta, se je v Račjem pri Mariboru dne 15. febr. vršila volitev novega župana ter je bil kot kandidat združenih narodnih strank izvoljen za župana g. Andrej Stern, do-selej prvi občinski svetovalec.

*** Zagreb proti dviganju cen.** Apropiza-cijski odbor v Zagrebu je na svoji sobot-ni seji razpravljal o potrebnih korakih za pobijanje skokoma naraščajočih dragin-j. Odbor je sklenil, da izda proglas na pro-ducente in trgovce, naj ne zlorabljajo da-ne jim svobodne trgovine, ker bi mero-dajna mesta bila sicer prisiljena, da od-redijo zopet maksimaliranje cen. Posebna deputacija se je podala k pokrajinskemu namestniku in mu razložila, da je nujno potrebno, da državne oblasti nekaj ukre-pno proti naraščajoči draginji. Pokrajins-ki namestnik Demetrovič je obljubil, da bo povodom svojega službenega opravka v Beogradu storil pri vladi vse potrebne korake, da se ugotovi upravičeni želji.

*** Mezdno gibanje rudarjev.** Kakor po-ročajo „Novosti“, se je vršila v Varaždi-nu te dni konferenca delegatov organi-ziranih rudarjev Hrvaške in Slavonije. Ru-darji iz Slovenije, ki se zaradi neugodnih prometnih razmer konferenca niso mogli udeležiti, so poslali izjavo, da more kon-ferenca tudi v njihovem imenu pravove-ljavno sklepati. Konferenca je soglasno sklenila, da upraviteljem rudnikov predlo-ži zahtevo po reviziji, oziroma spopolnitvi obstoječe kolektivne pogodbe. V glavnem se zahteva zvišanje plače, ker rudarji vsled naraščajočih draginje ne morejo več pokrivati svojih dnevnih potrebščin. Kon-čno je bil storjen sklep, naj se rudarji vseh rudnikov v Jugoslaviji organizirajo v skupni zvezi.

*** Prepoved alkohola otrokom izpod 16 let** na Češkem. Senat češkoslovaške re-publike je v sobotni seji sprejel načrt zakona, ki prepoveduje točenje alkohola otrokom v starosti izpod 16 let.

*** Draginja v Mariboru.** Cene življenjskih potrebščin se dvigajo stalno in posebno glede mesa vlada v Mariboru že prava kriza, ker mesarji nočejo prodajati, ali pa prodajajo meso s 50 odstotki kosti, če-tudi zakon dovoljuje samo do 20 od-stotkov kosti. Pri takih razmerah je po-stalo vprašanje prehrane mariborskega prebivalstva res goreče, občina se pa ne zga-ne, ker noče — kakor nekateri pravijo — delati konkurence snujočemu se narodno-socialnemu konzumu.

*** Nezgoda prof. Michla.** Profesor na ljubljanskem konservatoriju, skladatelj g. Michl Josip, je na povratku iz gledališča na Aleksandrovi cesti na zledenelih tleh spodrsnil in si pri padcu zlomil levo no-go.

*** Smrtna nesreča v Mirnu.** Ivan Ožbot, krčmar iz Rupe je pred kratkim peljal s svojim bratom Josipom iz Ribemberka voz vina. Na potu skozi Bilje se je voz neprimerno prevrnil in se je poln sod vina zvalil na brata Josipa, ki je bil tako težko poškodovan, da je čez par mi-nut umrl. Ranjen je bil tudi Ivan, ki so ga prepeljali v bolnico v Gorico. Pone-srečeni Josip Ožbot je bil velika dobri-čina. Zapustil je obeto, ženo in tri otroke.

*** Bogat berač.** V San Franciscu v Kaliforniji je pred nekaj tedni umrl Dal-matinec Peter Vidovič. Pokojnik je bil v San Franciscu splošno znan berač. V oporoki je volil svojim sorodnikom vs-to 120.000 dolarjev, v našem denarju 36 milijonov kron.

*** Vlak ga je podrli.** Ko se je včeraj zjutraj posestnik Polanc Peter iz Sp. Se-nice pri Medvodah vračal po železniškem tiru domov, je privozil za njim tovorni vlak in ga podrli na tla. Polanc v pijano-sti ni slišal varnostnega znamenja. Poš-kodovan je bil na obeh nogah.

*** Nezgode.** Mizarški pomočnik Fr. Ho-ševar je v smodnišnici v Kamniku zašel vsled nepazljivosti z desno roko v cir-kularno žago, ki mu je odrezala mezin-ec, palec pa razklala. — Zadržje dni so si zlomili nogo: Meršol Vinko, gozdar pri gozdnem oskrbniku na Bledu, Perhaj Franc, onemogel delavec iz Vel. Laš-ke, Gregorin Filip, ključavničarski vajenec pri Toenniesu, roko pa Godlar Marija, sprevodnikova žena iz Ljubljane, dijak Grošelj Avgust in Ivana Šiler, posestni-kova hči iz Brega pri Kranju.

*** Nesreča z granato.** V Pečinah pri Ka-nalu ste 13 letni Franc in 12letna An-tonija Kamenšek igrala z eksplozivnimi snovmi, ki sta jih našla na polju. Pri eksploziji je bil Franc težko, Antonija pa lahko ranjena.

*** Nesreča pri pogrebu.** Kakor poročajo iz Cetinja, je umrla v Kolašinu biserka Vukote Vlahoviča. Pokojnika je ležala na mrtvaškem odru v drugem nadstropju hiše. Pred pogrebom zbralo se je ob mrtvaškem odru toliko občinstva, da se je pod njihovo težo zrušil strop ter so s pokojnico vred vsi padli v prvo nadstrop-je. Pri tem je bilo 21 oseb ranjenih.

*** Samomor ruskega polkovnika.** Na dalmatinskem otoku Lokrumu si je po-gnal kroglo v glavo poveljnik obmejne straže, bivši polkovnik Wranglove arma-de Jevgenije Grigorjevič Bjelovskij. Težko ranjenega so prepeljali v vojaško bolnico, kjer je kmalu potem umrl.

*** Samomor.** Pri Sv. Jakobu v Trstu se je ustrelil 20letni Alojzij Vatrovac. Te-žko ranjenega so prepeljali v mestno bol-nico. Pri njem so našli listek z napisom: „Naveličal sem se življenja, zato umr-jem!“

*** Ignan je bil iz Ljubljane zaradi tat-vine in pijančenja ponovno kaznovani Bertolini Rudolb.**

*** Nepredvidno ravnanje v orožjem.** An-ton Simončič, posestnikov sin iz Družin-ske vasi na Dolenjskem, je zvečer doma streljal s puško. Ker se mu patrona ni vžigala, je jo sušil na svetiljku. Smodnik se je nenadoma vžgal in je bil pri tej priliki Simončičev brat France, ki je bral v bližini časopisa, težko poškodovan na levi roki.

*** Požar vsled nepredvidnosti.** V Lužah pri Kranju je preteklo sredo posestniku Balinu pogorela hiša in vsa gospodarska poslopja. Požar je nastal, ko so tajali zamrzlo vodovodno cev. Ker ni bilo na razpolago vode, tudi na pomoč prispe-la gasilna društva niso mogla rešiti gore-čih poslopij.

*** Požar v Loki pri Zidanem mostu.** Iz Loke pri Zidanem mostu nam poročajo: Dne 16. februarja ob 9. uri je nenadoma izbruhnil požar v župnišču, ki bi bil lahko za vso Loko usodepoln. Le hitrosti in točnosti vrlih in pridnih Loških gasilco-v, kateri so bili v teku petih minut na me-stu, po številu 25 moč, pod spretnim vod-stvom načelnika Jenčiča, poveljnika Ra-ška in njegovega namestnika Minarja se je požar takoj lokaliziral, oziroma ome-ji-l v toliko, da ni bilo nobene večje škode.

*** Makulturni 50dinarski bankovci.** Na Jesenicah je opazil obmejni komisar pri konjskem trgovcu Kostveinu, ki se je pripeljal iz Celovca, precejšnjo količi-vo sumljivih 50dinarskih bankovcev. Ob-vestil je o tem ljubljansko policijo, ki je ugotovila, da so to makulturni ban-kovci brez tekočih števil. Kostveinu so odvzeli 24 takih bankovcev, moža pa so vtaknili v zapor.

*** Vlom.** V noči od sobote na nedeljo je bil iz ortopedične delavnice Stanislava Ponikvarja na Sv. Petra cesti v Ljubljani ukraden 20.000 kron vreden dinamo.

*** V spanju okraden.** Neki Weingerl iz Lajtersperke je v Vercolovi gostilni na Ruški cesti v Mariboru opazil, da je me-sarski pomočnik Poklinek zadremal. Iz-maknil mu je delavsko knjižico in 1144 kron denarja. Weingerl so pozneje are-tirali v Jugolčevi gostilni in našli pri njem še 800 kron denarja. Ker se je na policiji ugotovilo, da ima še več lumpa-rij na vesti, je bil izročen sodišču.

*** Čuden invalid.** Invalid Hinko Uhl je bil na zahtevo iz Ljubljane aretiran v Mariboru, ker je v invalidskem domu v Ljubljani ukradel 2 površnika in 2 knjigi. Uhl je po Mariboru po gostilnah beračil za invalidski fond in denar pridržal za-se. Računa se, da je na ta račun nabral okoli 60.000 kron. Oddan je bil sodišču.

Objave

*** Soštanj.** Dne 12. februarja t. l. se je vršil tukaj občni zbor JDS, na katerem je bil izvoljen sledeči odbor: predsednik z. Matija Marinc, notar v Soštanju, podpredsednik z. Martin Vrečko, učitelj v Soštanju, tajnik z. Miloš Tajnik, učitelj v Soštanju, blagajnik z. Josip Drevenc-šek sodni oficijal v Soštanju, odborniki g. Branko Žitšek, zdravnik v Velenju, šolski vod. Vinko Stopar in Velenju in gđc. Gusta Jančič, učiteljica v Soštanju, pregledovalca računov g. Ivan Zupan, postajenačelnik in Ivan Verdnik, oba v Soštanju.

*** Smučarska tekma za prvenstvo Jugo-slavije,** najmenitnejša letošnja zimsko-sportna prireditel Sportne zveze, se bo vršila v Planici pri Ratehah v vztrajnost-nem teku na smučeh na 10 km. Tekmo-vali bodo Slovenci, Hrvati in Srbi. Pri-prave so v polnem teku ter bo nudila tekma veleznanimivo sliko tako v pokrajinskem kot v sportnem pogledu. (Tekmo-valno bo do 60 smučarjev.) Pričetek ob 11. dopoldne. Cilj nad kolodvorom Plani-ca. Polovična vožnja cena na železnici. Vabimo vse občinstvo, predvsem turiste in fotografe, da ne zamude te ugodne pri-like, istočasno pa pozivljamo vse sloven-ske smučarje, da se polnoštevilno udeleže največje letošnje zimskosportne priredit-ve, bodisi kot tekmovalci, funkcionarji ali zgolj opazovalci.

*** Zimske slike iz Planice!** V izloži ljubljanske trdnice Gričar & Mejač v Prešernovi ulici sta razstavljena dva lepo uspela posnetka amat. fotografa g. J. Tavčarja. Ena predstavlja pastirsko koč-o pri Tamarju na Zelju, kjer bo damski start, druga pa nam kaže divjeromantični Mali kot, to je prekrasni sklep sloven-ske alpske doline Planica, z ostroreza-nim markantnim Jalovcem, 2643 m nad Malim kotom. Pod Jalovcem je videti ve-leobširno visoke snežišče, tam bo stal, ne-kako v višini 1600 m, start moški in tek-movalcevo na letošnji veleznanimivi, v veli-kem stilu prirejeni smučarski tekmi dne 26. t. m., kakršne še nismo videli v naši državi! Poleg svoje prirodne divote ima Planica to ugodnost, da bo mogoče lepo zasledovati in opazovati smučarje-tekmo-valce, tako pri pohodu na start kot pri krmarjenju navzdol skoro po vsi dolini na cilj, na kar posebno opozarjamo vse iz-letnike in udeležence te najmenitnejše le-tošnje zimsko-sportne tekme dne 26. t. m.

*** I. redni občni zbor „T. K. Skala“** se vrši v četrtek dne 9. marca ob osmih pri „Novem svetu“.

*** Sokolsko društvo Litija-Smartno** pri-redi v soboto dne 25. febr. 1922 veliko maškeračo v prostorih „Sokolskega do-ma“ v Litiji. Začetek ob 20. uri. Posetite nas vsi, ki želite domače nepričljene za-bave. — Zdravo!

*** Za Sokola I v Ljubljani** se je nabralo na fantovščini brata Vašiča v gostilni brata A. Bončarja za Sokola 1 480 K. Za da-rilo se odbor Sokola 1 najiskrejeje za-hvaljuje.

Gospodarsvo

TEDENSKO POROČILO Z ŽITNEGA TRGA.

Zagreb, 19. februarja.

Pretekli teden je bil žitni trg zopet v znamenju naraščanja cen, kar se ni nič novega. Skoro po vseh žitnih vrstah je bilo živahno povpraševanje domačih kon-zumentov kakor tudi poljedelcev v svrhu setva. Zlasti po ječmenu za setev se je močno povpraševalo. Dosegle so se cene do 1300 kron v vtovorne postaje. Vsled zastoja v prometu, povzročene po snež-nih zametih, je prišlo na tržišče le malo blaga.

Ker se je avstrijska krona v zadnjem času popravila, konverirajo Avstriji zo-pet naše cene in je prišlo do nekaj kup-čijskih zaključkov na dunajski račun. Iz-gleda torej, da bo izvoz navzlic visokim cenam mogoč, če bo avstrijska krona še naraščala. Upati je končno, da bomo mogli izvažati tudi v češkoslovaško, kajti po rapidnem porastu češkoslovaške krone izgleda, da tam vsaj začasno kon-verirajo naše cene, ki so sicer nad sve-tovno pariteto.

Zastoj v prometu, živahno povpraševa-nje domačega konzuma, odpirajoč se iz-voz, slaba valuta, vse to je v prvi vrsti zakrivilo, da so cene narastle. Čim se popravi naša valuta, morajo cene pasti, ali pa bo izvoz popolnoma ponehal in se bodo morali pričeti poskusi z uvozom v svrhu regulacije domačih cen. Res ne-verje se čuje, zlasti za tujca, da se v agrarni državi borimo s skoro nepremag-ljivimi žitnimi cenami.

Včeraj so notirali: pšenica 1720—1740 kron, koruza 1320—1340 K, oves 1250 do 1260 K, franko postaja vtovoritve. Tudi cene moki so narastle. Včeraj se je za-htevalo za št. 0 24.50 K, št. 2 23.50 K, za krušno moko 21.50 K, franko postaja vtovoritve.

*** Trgovinska pogodba z Rumunijo.** Ministrstvo trgovine in industrije obve-šča, da je veljavnost pogodbe med kra-levino Srbijo in Rumunijo z dne 23. de-cembra 1906. ki ni bila odpovedana, raz-širjena na vse območje kraljevine SHS. Po tej naredbi se ima za uvoz blaga iz Rumunije računati pri nas minimalna ta-rifa.

*** Narodna banka SHS** ima dne 22. marca drugi redni zbor delničarjev. Med drugim se bodo izvolili tudi po trije čla-ni za upravni in nadzorni odbor.

*** Carinjenje uvoznega blaga iz Reke** po maksimalni tarifi. Ker se ima Reška država (ozemlje Reke z okolico) v zml-slu rapalske pogodbe smatrati kot sa-mostojna, neodvisna oblast, s katero ne stoji naša država v nikakem pogodben-em razmerju, je Generalna direkcija ca-rin sporazumno z ministrstvom za trgo-vino in industrijo odločila, da se ima uvozno blago iz omenjene države tretirati pri carinarnicah kot blago iz nepogod-benih držav, ki se carini po maksimalnih carinskih postavkah. Po maksimalni ta-rifi se ima cariniti tudi uvozno blago iz pogodbjenih držav, ki se uvaža iz tranzit-nih skladišč itd. omenjene države, ker se vsled nepogodbenege stanja ne pri-znavajo potrdila o izvozu, ki jih izdajajo carinarnice, uprave javnih skladišč in trgovsko-obrtniške zbornice omenjene države.

*** Povprečne cene meseca januarja v Hrvatski in Slavoniji** (za 100 kg): pše-nica 1400 do 1700 kron, rž 1100 do 1500 kron, napolica 1200 do 1450 kron, ječmen 900 do 1300 kron, koruza 1100 do 1500 kron, oves 700 do 1300 kron, fižol 1000 do 1600 kron, krompir 400 do 600 kron, seno 700 do 1000 kron, slama 300 do 500 kron; (za 1 kg žive teže): bik 16 do 40 kron, vol 16 do 40 kron, krave 10 do 26 kron, junice 10 do 26 kron, teleta 16 do 34 kron, svinje, debele 88 do 83 kron, mršave 30 do 44 kron; par srednjih konj 20 do 58 tisoč kron, par srednjih vo-lov 30 do 35 tisoč kron.

*** Centralna banka d. d. Zagreb.** Dne 11. febr. se je vršil v prostorih banke v Zagrebu izredni občni zbor, pri katerem se je izvolil novi upravni svet. Izvolili so se: predsednik: S. D. Alexander, pre-dsednik zveze industrijalcev, Zagreb in podpredsednik: dr. Stanko Svriluga, ge-neralni ravnatelj hrv. esk. banke, Zagreb, dr. Rudolf Blis, Zagreb; nadalje uprav-ni svetniki: dr. Berhard Löwinger, indu-strijal. Zagreb, dr. Ferdo Kalabar, odv. Va-raždin, Milan Bošnjak, Dragotin Heumer, Gjuro Gavrilović, industrijalec, Oto Vin-ski, ravnatelj Hrv. esk. banke, Zagreb, Franc Prevedan, veletržec, Zagreb, Zlen-ko baron Turković, Zagreb, Viktor Frank veletržec, Osijek, inž. Amadeo Camelluti, Zagreb, Anton Rogina, trgovec, Zagreb. Razen tega se je pooblastil upravni svet da se zveža akcijski kapital od 100.000.000 na 200.000.000.

*** Carinski dohodki v naši državi me-seca anuarja** so znašali 77.223.697 dinar-jev.

*** Zveza Trst-Odesa.** Kakor nam po-ročajo odpluje posebni parnik „Lloyd Triestina“, namenjen za Odeso, šele dne 10. marca.

*** Likvidacija Avstro-ogrskoga banka.** Na konferenci nasledstvenih držav o lik-vidaciji Avstro-ogrskoga banke dne 17. febr. so na podlagi doseđanjih ustnih po-gajanj predložili likvidatorji vprašalno polo. Tekom diskusije se je pokazala potreba, da delegati dobijo od svojih vlad v posameznih vprašanih nadaljnjih direktiv. Vsled tega se vrši prihodnja se-ja šele dne 6. marca.

*** Carinski nadavek (agio) v Italiji.** Ca-rinski nadavek v Italiji znaša pri plača-nju carine v bankovcih od 16. do 28. fe-bruarja 311 odst. (to je 4.11kratna temel-jna carina).

*** Padec cen sladkorja na Dunaju.** Ka-kor poročajo z Dunaja, so se pokazale že prve posledice kreditov, in sicer je v prosti trgovini padla cena sladkorja od 1000 na 780 avstrijskih kron.

*** Drugi mednarodni sejem na Dunaju** se vrši od 19. do 25. marca 1922. Pri-prave za sejem so že v polnem teku. Ve-liki hoteli in privatniki pripravljajo naj-boljše sobe za sprejem posetnikov iz ino-zemstva. Avstrijsko zastopstvo v Ljub-ljani (Turški trg 4/II) bo dajalo do-vojenja za vstop na sejem od 10. marca naprej za polovico normalne pristojbine. Razen tega dobijo opravičene osebe pri zastopstvu vstopnice za sejem in naroči-lne listke za postelje, kakor tudi razne informacije usno in pisмено.

*** Plačilne težkoče praške tekstilne** tvrdka. Praška tekstilna tvrdka Herman & Lieben je prišla v plačilne težkoče in prosi za poravnavo. Njene obveznosti znašajo 12 milijonov Kš. Tvrdka uteme-ljuje plačilne težkoče s porastom češko-slovaške krone, vsled česar je padla vrednost njenega polnega skladišča. Tvrdka bože doseči 25odstotno porav-navo.

*** Češko železo.** Kakor poročajo iz Prage, so se izgledi za izvoz češkega železa zopet zboljšali. Tako pride češko železo na avstrijskem trgu že zopet na približno isto ceno, nego domače av-strijsko. Le nemško železo pride še ne-kaj cenejše.

*** Kriza v češkoslovaški industrij** če-viljev. Iz Prage poročajo: Pred kratkim je postala insolventna tvornica čevljev „Rovmach“ v Pešku. Pasive znašajo vs-to 4.303.000 Kš proti aktivam v znesku 2.387.000 Kš. Insolventnih je postalo še več drugih tvornic čevljev. Vsled silnega porasta češkoslovaške krone preživlja češkoslovaška industrija čevljev sploh težko krizo.

*** Nemški carinski nadavek (agio).** Zla-ti nadavek v Nemčiji je določen z velja-vo od 1. marca do nadaljnjega na 4400.

*** Cene kovin v Berlinu** (za 100 kg v markah) dne 14. t. m.: elektrolitični ba-ker 6078, rafinadni baker (99 do 99.8 od-stotka) 5500 do 5550, svinec 1900 do 1950, cink 2125 do 2175, aluminij (98 do 99 odstotkov) 8500, cin (najmanj 99 od-stotkov) 13.300 do 13.400, banka-, strait-, austral-cin 13.700 do 13.800, čisti nikelj 12.500 do 13.000, antimon-regulus 2000 do 2050, srebro v palicah okoli 900 % za 1 kg 3725 do 3750.

Borza

Zagreb, devize: Berlin 147.50 — 151. Bukarešta 240 — 243, Milan izplačilo 1598 — 1550, ček 1530 — 1540, London 1350 — 1370, Newyork ček 306.50 — 307.25, kabel 309 — 312, Pariz 2770 — 2790, ček 2710 — 2730, Praga 587 — 589, Svica 6060 — 6090, Dunaj 4.95 — 5, Budimpešta 47.75 — 48.25, valute: dolarji 305 — 306.50, avstrijske krone 5 — 5.25, rublji 23 — 26, češke krone 570 — 583, 20 K v zlatu 1210, napoleo-ni 1100 — 1180, marke 150 — 155, levi 235 — 242, turške zlate lire 1200

Trg. obrtna banka 285 — 300. Brodska banka 360 — 370. Eskomptna banka 785 — 790. Jadranska banka 1125 — 1170. Jugoslovenska banka 492 — 498. Ljub. kreditna banka 920 — 925. Slavenska banka 510 — 520. Prašediona 5475 — 5500. Reška pučka banka 490 — 500. Srpska banka 725 — 730. Eksploatacija drva 690 — 750. Dubr. paropl. družba 4800. Gorani 600. Nar. humska industrija 500. Našička industrija drva 490 — 500. Gutman 1540 — 1575. Slavonija 690 — 695. Union-banka 2700. Ljub. strojne tovarne in livarne 885.

Beograd, valute: dolarji 77, franki 670, marke 38, levi 60, levi 50, napoleoni 285, devize: London 339, Pariz 685, Zeneva 1515, Praga 146.50, Dunaj 1.36. Berlin 37.15, Milan 880, Budimpešta 12.10. Banka za Primorje 770.

Curli: Berlin 2.36, Newyork 5.14, Lon-don 22.54, Pariz 47, Milan 25.70, Praga 9.70, Budimpešta 0.77, Zagreb 1.65, Var-šava 0.14, Dunaj 0.14, avstrijske krone 0.08.

Dunaj, devize: Zagreb 19.88 — 19.92, Beograd 79.50 — 79.70, Berlin 2909 in pol — 2915 in pol, Budimpešta 9.51 — 9.54, London 274.65 — 274.85, Milan 309.90 — 310.10, Newyork 62.73 — 62.77, Pariz 567.80 — 568.20, Praga 117.72 — 117.78, Solija 42.95 — 44.05, Varšava 1.74 — 1.76, Zürich 1221.75 — 1222.25; valute: dolarji 61.98 — 62.02, levi 40.70 — 40.80, funti 260.60 — 270.10, francoski franki 563.80 — 564.20, lire 302.90 — 303.10, di-narji 78.90 — 79.10, poljske marke 167 — 171.

Berlin: Italija 1098.90 — 1101.10, Lon-don 951.50 — 953.50, Newyork 216.53 — 217.97, Svica 4245.70 — 4264.30, Dunaj 483 — 487, Praga 405.53 — 406.45, Bu-dimpešta 3286 — 3294, Zagreb 66.50, So-lija 142.35 — 142.65.

Odgovorni urednik Vit. F. Jelenc. Lastnik in izdajatelj Konzorcij „Jutra“.

Vremensko poročilo

Ljubljana, 20. februarja 1922

Ljubljana 306 m nad morjem

Kraj opazovanja	ob	Zračni tlak	Zračna temperatura	Veter	Oblačno 0—10	Padavine mm
Ljubljana	7.	735.3	-0.6	sever	megla	15.6
Ljubljana	14.	733.8	3.0	sev. zap.	pol obl.	—
Ljubljana	21.	734.5	1.7	jug. zah.	jasno	—
Zagreb	7.	761.8	0.0	sev. zap.	—	5.0
Beograd	7.	762.6	0.0	—	oblačno	—
Buda	7.	759.2	-1.0	jug. zap.	več obl.	2.0
Praga	7.	—	—	—	oblačno	—
Inomost.	7.	761.6	-8.0	zapad	oblačno	2.0

V Ljubljani barom. višji, temperatura nižja. — Solnce vzhaja ob 6.58, zahaja ob 17.31.

Mali oglasi

stanje do 20 besedi 10. — vsaki redni 5 besedi 10. — Trgovski oglašje, doplačila, spremembe do 20 besedi 5. — vsaki redni 5 besedi 2. — Plače se sprej. (Lahko tudi v enotah.) Na sprejeto se odgovarja le, ako je vprašanje priložna znamka se odgovor.

Službe

Sprejme se vajenec

za krojaško obrt. Hrana in stanovanje v hiši. Jakob Šmeraj, krojač, Ljubljana. Opekarska cesta 31. 438

Trgovski sotrudenik

(detalist), starejša moč, se išče za neke specerijsko trgovino v mestu. Hrana in stanovanje v hiši. Ponudbe na upravo „Jutra“ pod št. 30/a.

Kupim

Vozloek

za štirih kolesih se kupi. Anton Srebotnjak, Ljubljana. Kolodvorska ulica 31.

Prodaja

Oprava

za modno trgovino se prod. Ogleda se: Dvorni trg 1.

Prodaja se:

2 ženski zlati uri; 2 ženska obeska, en zlat, en platin; 1 moški zlat obsek za uro; 1 moška cigar. doza, srebrna; 2 daljnogleda „Zeis-Jena“, 6 X; 1 fotografiparat „Nettel“, 9 X 12; 1 trocevka, brezpetelinka z daljnogledom „Kahles“, 2 1/2 X in 100 patron. Ogleda se pri g. F. K. Kaiser, puškar, Ljubljana, Selenburgova ulica. 376

Prodaja se

več dobro ohranjenih vinskih transport sodov od 200 do 700 litrov in dva železna štedilnika. Naslov pové uprava „Jutra“. 445

Tri železne peči,

po 2-50 m visoke, pripravne za visoke sobe, salone ali dvorane, izvrstne kurilke in najboljše sistema „Lutz“, so naprodaj. Naslov pové uprava „Jutra“. 446

Nepremičnine

Enodružinska vila

v Ljubljani, odiroma v najbližji okolici, se kupi. Ponudbe je poslati pod „Stanovanje 382“ na upravništvo „Jutra“. 382

Dopisovanje

Intelligenten višji uradnik

konec veleindustrije na deželi, srednješolsko trg. naobražen, z večjim prihrankom, 26 let. prij. znanjosti, neomadeževane preteklosti, soliden, značajan, dobrodušen, varčen, želi radi pomajkanja znanja dopisovanja z gospodično enakih čednosti. 16 do 26 let, v svrhu event. poznejše ženitve. Lastnice (tudi vdove brez otrok) trgovine (gostilne) imajo prednost. — Tajnost zjamčena. Cenj. dopise (s sliko) se prosí pod „Thomir“ na upravo „Jutra“. 440

Trgovski potnik

kateri v kratkem obišče Hrvat-sko in Slovenijo, sprejme zastopstvo. Ponudbe pod „Potnik FENO“ na upravo „JUTRA“. 414

Dr. Fran Tomšič

naznanja,

da je otvoril odvetniško pisarno

== v Litiji. ==

Praktični zdravnik

dr. Jože de Gleria

se je naselil na Bledu in ordinira redno v vili dr. Hočevarja. 437

DUNAJSKI MEDNARODNI VELESEJEM

(Wiener Internationale Messe)

od dne 19. do dne 25. marca 1922.

nudi našim trgovcem najugodnejšo priliko za kupčije.

Natančnejša pojasnila glede olajšav za potovanje in nakaznic stanovanja daje Wiener Messe A.-G. Wien, VII., Messepalast, kakor tudi častni zastopništvi: Avstrijski konzulat Turjaški trg 5, „Celeritas“ jugoslov. transportno društvo z o. z. 369

Obvestilo.

Obveščava cenj. odjemalce in p. n. občinstvo, da sprejemava nova dela in popravila po najnižjih cenah. Gotovi čevlji v zalogi. Turistovski čevlji domačega izdelka. 349

Ant. in Jož. Brajer-Kapele Ljubljane, Turjaški trg (Breg) št. 1.

ERJAVEC & TURK

2170 „pri Zlati lopati“ trgovina z železnino (prej Hammerschmidt)

Ljubljana, Valvazorjev trg št. 7 nasproti križevniške cerkve. Zaloga cementa in karbida.

Potnike ali zastopnike

išče velika tovarna likera, ruma, konjaka in ostalih spirituoza. — Ponudbe z obvestilom, v katerem kraju pozna reflektant največ mušterij, poslati na naslov: Poštni pretinac 41, Zagreb, glavna pošta.

Veli a avto-delavnica in garaža JOSIP JUG

sprejema vsakovrstna popravila od najmanjših do generalnih popravil. Postrežba točna, dela zjamčena. 390

Maribor, Tržaška cesta 16.

Ing. dr. Miroslav Kasal

oblastveno poverjeni stavbeni inženir in mestni stavbenik

Ljubljana, Gradišče 13.

Stavbno podjetje in tehnična pisarna za betonske, železobetonske in vodne zgradbe, arhitekturo ter vsakovrstne visoke zgradbe. 341

Izrisilev. Projektilacije.

Poljudno-znanstveni spisi zbirka „Pota in cilji“:

I.-II. zvezek: A. Melik, Zgodovina Srbov, Hrvatov in Slovencev. I. del, vez. 24 K, II. del, vez. 44 K. Za oba zvezka po pošti K 10.— več.

III.-IV. zvezek: Dr. Fr. Weber, Uvod v slo-znajo. 72 K, pošta 4 K več.

V. zvezek: A. Melik, Zemljepis kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev. Meh. vez., tla papir 60 K, pošta h 4 K več. Broš. navadni papir 42 K, po pošti 2 K več.

VI.-IX. zv.: Dr. Iv. Prijatelj, Predhodniki in idejni utemeljitelji ruskega realizma. Strani 418. Cena 92 K, po pošti 6 K več.

Naročila sprejema: Tiskovna zadruga v Ljubljani, Prešernova ulica, nasproti glavne pošte.

Velebanka

sprejme samostalnega knjigovodjo-bilančnika s čim prejšnjim nastopom. Predstaviti se je osebno od 9. do 12. ure. Naslov pové uprava „Jutra“ pod 6020.

Posjed u Bosni

od 40 hektara, sa kućom, potrebitim zgradama i priborom, 18 kilometara udaljen od željezničke stanice, izdaje se pod zakup ili na obragljivanje za zajednički račun. — Radi uslova obratiti se na Gjoku Miloševića, Doboj.

Brez posebnega obvestila.

8 potrjim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naš dragi brat, svak in stric, gospod

IVAN JERMAN

inspektor finančnega ministristva in posestnik

preminul danes zjutraj ob 5. uri po kratki bolezni v Radomljah.

Truplo se prepelja v Ljubljano ter se položi v rodbinsko grobnico pri sv. Križu.

Pogreb se bo vrtil iz Sodne ulice št. 10 v sredo dne 22. februarja ob 3. uri popoldne.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v raznih cerkvah.

V Ljubljani, dne 20. februarja 1922.

Antonija Novak, roj. Jerman

Gimn. ravn. Frano Novak

sestra.

svak.

Stanko in Leon

nečaka.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

447

Zahvala.

Za mnoge dokaze sočustvovanja ob bolezni kakor tudi za mnogobrojno spremstvo ob pogrebu preljubljenega mi soproga izrekam vsem pristrčno zahvalo.

Posebno se pa zahvaljujem gg. zdravnikom dr. Bergmannu iz Žalca, dr. Rajšpu in dr. Gollitschu iz Celja za požrtvovalno zdravniško pomoč, nadalje gg. vladnim svetnikom Pavlinu iz Ljubljane, Korošcu iz Maribora, dr. Žužeku iz Celja, predsedniku veterinarske sekcije Šinku iz Ljubljane, okr. glav. Pinkavi in duh. svet. A. Vetrniku kakor društvom Žalski Sokol, Lovski klub in občinskemu odboru žalskemu za častno spremstvo na zadnji poti in pevskeemu zboru dramatičnega društva v Žalcu za ganljive žalostinke.

V Zalcu, dne 16. svečana 1922.

Julka Kodre.

489

Knjige za mladino:

Ilka Waschtetova: Pravilice. Z večbarvnimi slikami. Vez. 40 K, po pošti 2 K več.

Cika Jova Zmaj-Gradnik: Kalamandarija. Vez. 16 K, po pošti 2 K več.

Serli: Bob in Tedi. Povest o dveh dečkih s slikami. Broš. 24 K, vez. 30 K, po pošti 3 K več.

Knjige se naročajo pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Prešernova ulica, nasproti glavne pošte.

ZAHVALA.

Za mnogoštevilne dokaze iskrenega sočutja in izraženega sožalja ob nenadomestljivi izgubi našega srčnoljubljenega soproga in očeta, gospoda

Ivana Krisper-ja

izrekamo tem pótem vsem prav srčno zahvalo.

Posebej pa se zahvaljujemo osobju tvrške Krisper za poklonjen krasen venec ter polnoštevilno udeležbo pri pogrebu, vsem darovateljem prekrasnega cvetja in vencev, končno vsem, ki so tako mnogobrojno spremili preblagega pokojnika k večnemu počitku.

V LJUBLJANI, dne 20. februarja 1922.

Globoko žaljoči rodbini:

Krisper - Germ.

441

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA

Delniška glavica: K 20,000.000.—

Rezervni zakladi: K 6,500.000.—

PODRUŽNICE:

Novo mesto, Rakek, Slovenjgradec

LJUBLJANA, Šelenburgova ulica šte. 1.

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Telefoni št. 146, 458

Brzjavke: ESKOMPTNA